

Terug- en vooruitkijken

Het nieuwe jaar is begonnen. Terugkijkend op 2024 valt een aantal dingen op. Ten eerste dat de appelprijzen – mede dankzij kleinere Europese oogsten – de afgelopen jaren eindelijk weer eens op een voldoende hoog niveau liggen. Helaas konden alleen fruittelers die de afgelopen 2 jaar een goede oogst hadden, hiervan profiteren. Een te groot aantal zag zijn of haar oogst geheel of gedeeltelijk verloren gaan door nachtvorst, hagel of andere weersinvloeden.

Als tweede moeten we constateren dat het steeds lastiger – en als we eerlijk zijn vrijwel onmogelijk – wordt om alle ziekten en plagen die onze appels, peren, kersen en ander fruit bedreigen, te beheersen. Het aantal beschikbare chemische middelen is zodanig klein geworden, dat verschillende ziekten of plagen gewoonweg niet meer te bestrijden zijn. Diverse telers hebben dit de afgelopen jaren aan den lijve moeten ondervinden.

Zolang dit probleem beperkt blijft tot een klein aantal telers en het geen grote invloed op de productie heeft, maakt het op diegenen die beslissen over het toelatingsbeleid van middelen, niet zoveel indruk. Dat wordt anders als zich op landelijk of zelfs Europees niveau rampen in de vorm van aanzienlijke productie verliezen gaan voordoen. Dat moment is nabij. Sterker nog: die rampen hebben al plaatsgevonden. Zo zijn onbeheersbare aantastingen door de bruin gemarmerde schildwants (*Halyomorpha halys*), zwartvruchtrot (*Stemphylium vesicarium*) en bacterievuur (*Erwinia amylovora*) de belangrijkste oorzaken van de grote productie verliezen in de Italiaanse perenproductie en de sterke afname van het perenareaal in Italië. Alle drie zijn

het aantastingen die met de beschikbare middelen en technieken niet of nauwelijks te bestrijden zijn.

Bij een groot aantal mensen heerst de opvatting dat ook zonder chemie ziekten en plagen beheersbaar zijn. Alternatieve ‘groene’ middelen, technieken of strategieën gaan de teler echter voorlopig niet helpen, simpelweg omdat deze – op een enkele uitzondering na – niet krachtig genoeg zijn om ziekten en plagen voldoende te onderdrukken. Op de lange termijn kunnen resistente rassen wellicht een bijdrage leveren in het voorkomen van aantasting door ziekten en plagen. Van veel ziekten en plagen is echter helemaal nog niet bekend of er sowieso resistentie tegen mogelijk is en zo ja, welke genen hiervoor verantwoordelijk zijn. Vaak bepaalt een complex van genen de gevoeligheid van een fruitboom voor een bepaalde ziekte of plaag.

En dan kom ik op het derde punt: rassen. De afgelopen jaren zijn er naar mijn mening te veel nieuwe rassen geïntroduceerd die niets nieuws te bieden hebben; die zich onvoldoende onderscheiden van wat er al is. Schurftresistentie is vandaag de dag min of meer een minimale vereiste voor alle nieuw geïntroduceerde appelpassen. Echter, een resistente op basis van één gen wordt snel doorbroken en veel meer ziekten en plagen dan alleen schurft bedreigen de appelteelt. Wat dit betreft, is de introductie op de Interpoma van een ras met een resistentie tegen schurft op basis van twee genen, gecombineerd met een geringe gevoeligheid voor vruchtboomkanker en meeldauw een enorme stap in de goede richting.

Gerard Poldervaart
Hoofdredacteur EFM